

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๔๐๐ ฉบับ ได้รับกลับคืนสมบูรณ์ จำนวน ๔๐๐ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอโดยเรียงลำดับ ดังนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

๔.๓ การทดสอบสมมติฐาน

๔.๔ การวิเคราะห์ เกี่ยวกับสภาพปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

๔.๕ ผลการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม โดยจำแนกตาม เพศ, อายุ, วุฒิการศึกษา, อาชีพ, รายได้ต่อเดือน และจำนวนครั้งในการมาท่องเที่ยววัด มีรายละเอียดตามตารางที่ ๔.๑ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๔๐๐)

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน (คน)	ร้อยละ
๑. เพศ	ชาย	๒๒๘	๕๗.๐
	หญิง	๑๗๒	๔๓.๐
	รวม	๔๐๐	๑๐๐.๐
๒. อายุ	ต่ำกว่า ๒๐ ปี	๕๙	๑๔.๘
	๒๐-๔๐ ปี	๒๕๔	๖๓.๕
	๔๑-๖๐ ปี	๖๙	๑๗.๓
	๖๑ ปีขึ้นไป	๑๘	๔.๔
	รวม	๔๐๐	๑๐๐.๐
๓. วุฒิการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๒๐๗	๕๑.๘
	ปริญญาตรี	๑๗๘	๔๔.๕
	สูงกว่าปริญญาตรี	๑๕	๓.๘
	รวม	๔๐๐	๑๐๐.๐
๔. อาชีพ	ธุรกิจส่วนตัว	๙๙	๒๔.๘
	เกษตรกร/รับจ้าง	๑๖๙	๔๒.๒
	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๕๒	๑๓.๐
	อื่นๆ	๘๐	๒๐.๐
	รวม	๔๐๐	๑๐๐.๐
๕. รายได้ต่อเดือน	ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๕๙	๑๔.๘
	๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท	๑๔๒	๓๕.๕
	๑๐,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท	๑๓๘	๓๔.๕
	มากกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท	๖๑	๑๕.๒
	รวม	๔๐๐	๑๐๐.๐
๖. จำนวนครั้งในการมาท่องเที่ยววัด	ครั้งแรก	๑๘	๔.๕
	๒-๕ ครั้ง	๑๓๐	๓๒.๕
	๖-๑๐ ครั้ง	๑๐๕	๒๖.๒
	มากกว่า ๑๐ ครั้ง	๑๔๗	๓๖.๘
	รวม	๔๐๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

๑. เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน ๒๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๐ รองมา คือ เพศหญิง จำนวน ๑๗๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๐

๒. อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ ๒๐-๔๐ ปี จำนวน ๒๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๕ รองลงมา คือ อายุ ๔๑-๖๐ ปี จำนวน ๖๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๓ และ อายุต่ำกว่า ๒๐ ปี จำนวน ๕๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๘

๓. วุฒิการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นมีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน ๒๐๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๘ รองลงมา คือ ปริญญาตรี จำนวน ๑๗๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๕ และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๘

๔. อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร/รับจ้าง จำนวน ๑๖๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๓ รองลงมาคือ ธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๙๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๘ และอื่นๆ จำนวน ๘๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐

๕. รายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๕ รองลงมาคือ ๑๐,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๕ และมากกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๓

๖. จำนวนครั้งในการมาท่องเที่ยววัดของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มาท่องเที่ยววัดมากกว่า ๑๐ ครั้ง จำนวน ๑๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๘ รองลงมาคือ ผู้ที่มาท่องเที่ยววัด ๒-๕ ครั้ง จำนวน ๑๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๕ และ ผู้ที่มาท่องเที่ยววัด ๖-๑๐ ครั้ง จำนวน ๑๐๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๓

๔.๒ ผลการวิเคราะห์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

ผลการวิเคราะห์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมแบ่งออกเป็น ๔ ด้าน คือ ด้านการพัฒนาศาสนสถาน ด้านการพัฒนาศาสนบุคคลหรือบุคลากรในวัด ด้านการพัฒนากิจกรรมภายในวัด และด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ตามตาราง

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกโดยภาพรวม

(n = ๔๐๐)

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์ วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี	ระดับการพัฒนา		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
๑. ด้านการพัฒนาศาสนสถาน	๔.๒๒	๐.๕๑๖	มาก
๒. ด้านการพัฒนาศาสนบุคคลหรือบุคลากรในวัด	๓.๙๕	๐.๕๗๐	มาก
๓. ด้านการพัฒนากิจกรรมภายในวัด	๔.๐๘	๐.๕๒๘	มาก
๔. ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม	๓.๘๘	๐.๕๘๖	มาก
รวม	๔.๐๓	๐.๔๗๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมนั้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๐๓$), (S.D. = ๐.๔๗๔) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาศาสนสถาน ($\bar{X} = ๔.๒๒$), (S.D. = ๐.๕๑๖) และรองลงมา คือ ด้านการพัฒนากิจกรรมภายในวัด ($\bar{X} = ๔.๐๘$), (S.D. = ๐.๕๒๘) และน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = ๓.๘๘$), (S.D. = ๐.๕๘๖)

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาศาสนสถาน

(n = ๔๐๐)

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์ วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี	ระดับการพัฒนา		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
๑. ศาสนสถานของวัด มีความเรียบร้อย สวยงาม มีคุณค่า น่าชื่นชม	๔.๔๕	๐.๗๔๘	มาก
๒. วัดมีการจัดการและปรับปรุงศาสนสถานแบบประหยัดเรียบง่าย	๔.๒๐	๐.๖๑๔	มาก
๓. วัดได้สร้างศาสนสถานมีความสอดคล้องต่อศิลปกรรมไทย และวัฒนธรรมท้องถิ่น	๔.๒๕	๐.๖๖๙	มาก
๔. ศาสนสถานของวัด มีความมั่นคง แข็งแรงและเหมาะสมประโยชน์ใช้สอย	๔.๒๗	๐.๖๘๔	มาก
๕. วัดมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงศาสนสถานสร้างสิ่งใหม่ๆ ทันสมัย กับโลกยุคใหม่	๔.๒๕	๐.๗๐๗	มาก
๖. วัดมีการอนุรักษ์ศาสนสถานที่เก่าแก่ให้คงไว้ เพื่อเป็นอนุสรณ์สถานของวัดและท้องถิ่น	๔.๒๕	๐.๖๙๙	มาก
๗. วัดมีการจัดทำแผนผังภายในวัด โดยมีการจัดศาสนสถานอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย	๔.๐๘	๐.๘๒๑	มาก
๘. ศาสนสถานลานวัดโดยรวม สะอาด ปราศจากขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล	๔.๐๑	๐.๗๐๔	มาก
รวม	๔.๒๒	๐.๕๑๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการพัฒนาศาสนสถาน นั้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๒๒), (S.D. = ๐.๕๑๖) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ศาสนสถานของวัด มีความเรียบร้อย สวยงาม มีคุณค่า น่าชื่นชม ($\bar{X}$ = ๔.๔๕), (S.D. = ๐.๗๔๘) รองลงมา คือ ศาสนสถานของวัด มีความมั่นคง แข็งแรงและเหมาะสมประโยชน์ใช้สอย ($\bar{X}$ = ๔.๒๗), (S.D. = ๐.๖๘๔) และน้อยที่สุด คือ ศาสนสถานลานวัดโดยรวม สะอาด ปราศจากขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล ($\bar{X}$ = ๔.๐๑), (S.D. = ๐.๗๐๔)

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาศาสนบุคคลหรือบุคลากรในวัด

(n = ๔๐๐)

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์ วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี	ระดับการพัฒนา		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
๑. วัดมีการส่งเสริมการศึกษาพระภิกษุ สามเณร ศิษย์ วัดให้มีความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม	๔.๔๔	๐.๗๘๖	มาก
๒. บุคลากรในวัด ประกอบพิธีกรรมต่างๆ ได้อย่าง ถูกต้องตามหลักศาสนพิธี	๓.๙๒	๐.๗๕๘	มาก
๓. พระภิกษุ สามเณร มีความสามารถในการแสดงธรรม และสนทนาธรรม ได้เข้ากับยุคสมัย และเข้าใจง่าย	๔.๐๒	๐.๗๓๘	มาก
๔. พระภิกษุ สามเณร มีกิริยามารยาทที่เรียบร้อยปฏิบัติ ได้เหมาะสม	๔.๐๘	๐.๖๓๗	มาก
๕. เจ้าหน้าที่ของวัดสามารถให้ข้อมูลต่างๆ และความรู้ โดยทั่วไปของวัดได้	๓.๘๕	๐.๘๕๕	มาก
๖. มีเจ้าหน้าที่ของทางวัด ช่วยอำนวยความสะดวกต่างๆ ตามสมควร	๓.๗๙	๐.๘๓๕	มาก
๗. เจ้าหน้าที่ทำความสะอาด มีจำนวนมากเพียงพอและ หมั่นดูแลทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ	๓.๗๕	๐.๘๖๓	มาก
๘. บุคลากรในวัดแต่งกายสะอาด มีมารยาทดี มีน้ำใจ ไมตรีในการต้อนรับผู้ที่มาวัด	๓.๗๓	๐.๘๖๗	มาก
รวม	๓.๙๕	๐.๕๗๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาศาสนบุคคลหรือบุคลากรในวัดนั้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๙๕), (S.D. = ๐.๕๗๐) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ วัดมีการส่งเสริมการศึกษาพระภิกษุ สามเณร ศิษย์วัดให้มีความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม ($\bar{X}$ = ๔.๔๔), (S.D. = ๐.๗๘๖) และรองลงมา คือ มีพระภิกษุ สามเณร มีกิริยามารยาทที่เรียบร้อยปฏิบัติได้เหมาะสม ($\bar{X}$ = ๔.๐๘), (S.D. = ๐.๖๓๗) และน้อยที่สุด คือ บุคลากรในวัดแต่งกายสะอาด มีมารยาทดี มีน้ำใจไมตรีในการต้อนรับผู้ที่มาวัด ($\bar{X}$ = ๓.๗๓), (S.D. = ๐.๘๖๗)

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนากิจกรรมภายในวัด

(n = ๔๐๐)

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์ วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี	ระดับการพัฒนา		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
๑. วัดมีการจัดดอกไม้ ธูป เทียน มีความสด สะอาด และมีบริการอย่างเพียงพอ สะดวกในการเปลี่ยนบูชา	๔.๕๘	๐.๖๕๙	มาก
๒. วัดมีการเปิดเสียงธรรมในวัด เช่น ธรรมะบรรยาย เพลง ธรรมะ บทสวดทำนองสรภัญญะ ฯลฯ เพื่อความสุขใจ	๓.๘๙	๐.๘๐๙	มาก
๓. มีการจัดทำบุญตักบาตร เวียนเทียน และแสดงธรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	๔.๐๗	๐.๗๗๕	มาก
๔. สถานที่ไหว้พระ มีความสะดวกในการเข้าถึง และมีบริเวณในการกราบไหว้ที่เพียงพอ	๔.๓๐	๐.๗๙๕	มาก
๕. มีการจัดสถานที่รับศรัทธา เช่น ที่ถวายสังฆทาน เต็ม น้ำมนต์เกียง ตักบาตรพระประจำวัน ฯลฯ ได้ดี และเหมาะสม	๔.๓๘	๐.๗๖๗	มาก
๖. มีสถานที่บริการบุญ เช่น ที่รับบริจาคเพื่อออกไป อนุโมทนาบัตร และตู้รับบริจาคต่างๆ	๓.๘๔	๐.๘๕๐	มาก
๗. จัดการอบรมปฏิบัติธรรมแก่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนโดยทั่วไป ในรูปแบบต่างๆ เช่น ปฏิบัติกรรมฐาน การเข้าค่ายคุณธรรม จัดนิทรรศการทางพระพุทธศาสนา ฯลฯ	๓.๘๗	๐.๘๗๐	มาก
๘. มีกิจกรรมอื่นๆ เช่น ให้อาหารปลา ล่องเรือ ชมสวนผลไม้ ดูปฏิชีวิตร่มชุน ฯลฯ	๓.๗๑	๐.๘๗๖	มาก
รวม	๔.๐๘	๐.๕๒๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนากิจกรรมภายในวัด นั้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๐๘), (S.D. = ๐.๕๒๘) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ วัดมีการจัดดอกไม้ ธูป เทียน มีความสด สะอาด และมีบริการอย่างเพียงพอ สะดวกในการเปลี่ยนบูชา ($\bar{X}$ = ๔.๕๘), (S.D. = ๐.๖๕๙) และรองลงมา คือ มีการจัดสถานที่รับศรัทธา เช่น ที่ถวายสังฆทาน เต็ม น้ำมนต์เกียง ตักบาตรพระประจำวัน ฯลฯ ได้ดี และเหมาะสม ($\bar{X}$ = ๔.๓๘), (S.D. = ๐.๗๖๗) และน้อยที่สุด คือ มีกิจกรรมอื่นๆ เช่น ให้อาหารปลา ล่องเรือ ชมสวนผลไม้ ดูปฏิชีวิตร่มชุน ฯลฯ ($\bar{X}$ = ๓.๗๑), (S.D. = ๐.๘๗๖)

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

(n = ๔๐๐)

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์ วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี	ระดับการเผยแพร่		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
๑. ในบริเวณมีการปลูกดอกไม้ประดับ เพื่อความสวยงาม	๔.๐๒	๐.๘๘๕	มาก
๒. ภายโดยรวมของวัด มีทัศนียภาพที่สวยงาม มีบรรยากาศที่สดชื่น น่ารื่นรมย์	๓.๙๓	๐.๘๐๑	มาก
๓. มีการจัดตั้งถังรับขยะไว้ตามจุดต่างๆ ของวัดอย่างเพียงพอ เพื่อความสะดวกในการรักษาความสะอาดในบริเวณวัด	๓.๘๔	๐.๖๙๖	มาก
๔. จัดระเบียบที่วางรองเท้าไว้ชัดเจน และทำความสะอาดบริเวณที่เดินเท้าเปล่า ให้สะอาดเสมอ	๓.๖๙	๐.๗๘๐	มาก
๕. มีการจัดสถานที่นั่งพักผ่อนหย่อนใจอย่างเพียงพอต่อจำนวนประชาชนที่มาวัด	๓.๙๑	๐.๗๓๙	มาก
๖. ที่จอดรถ มีบริเวณที่จอดรถที่เพียงพอ สะดวกและมีความปลอดภัยต่อทรัพย์สิน	๔.๒๖	๐.๘๒๑	มาก
๗. มีห้องน้ำสะอาดเพียงพอ มีการแยกชาย-หญิง ไว้ชัดเจนเป็นสัดส่วน	๓.๗๙	๐.๗๙๕	มาก
๘. มีการจัดระเบียบร้านค้า ร้านขายของที่ระลึก ร้านอาหาร เป็นระเบียบเรียบร้อย ขายสินค้าในราคาที่เป็นธรรม และถูกสุขลักษณะ	๓.๖๓	๐.๙๓๐	มาก
รวม	๓.๘๘	๐.๕๘๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม นั้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๘๘), (S.D. = ๐.๕๘๖) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ที่จอดรถ มีบริเวณที่จอดรถที่เพียงพอ สะดวกและมีความปลอดภัยต่อทรัพย์สิน ($\bar{X}$ = ๔.๒๖), (S.D. = ๐.๘๒๑) และรองลงมา คือ ในบริเวณมีการปลูกดอกไม้ประดับ เพื่อความสวยงาม ($\bar{X}$ = ๔.๐๒), (S.D. = ๐.๘๘๕) และน้อยที่สุด คือ มีการจัดระเบียบร้านค้า ร้านขายของที่ระลึก ร้านอาหาร เป็นระเบียบเรียบร้อย ขายสินค้าในราคาที่เป็นธรรม และถูกสุขลักษณะ ($\bar{X}$ = ๓.๖๓), (S.D. = ๐.๙๓๐)

๔.๓ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกโดยสถานภาพส่วนบุคคล

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าตัวแปร ได้แก่ เพศ, อายุ, วุฒิการศึกษา, อาชีพ, รายได้ต่อเดือน และจำนวนครั้งในการมาท่องเที่ยววัด โดยแสดงวิธีการวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) การทดสอบค่าที (t- test) และค่าเอฟ (F- test) โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ดังตาราง

สมมติฐานที่ ๑ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๗ แสดงการเปรียบเทียบผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม เพศ

(n = ๔๐๐)

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ ของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอ เมือง จังหวัดสุพรรณบุรี	เพศ				t	Sig.
	ชาย (๒๒๘ คน)		หญิง (๑๗๒ คน)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
๑. ด้านการพัฒนาศาสนสถาน	๔.๑๙	๐.๕๓๓	๔.๒๖	๐.๔๙๓	-๑.๓๓๓*	๐.๐๑๘
๒. ด้านการพัฒนาศาสนบุคคลหรือ บุคลากรในวัด	๓.๙๖	๐.๕๙๒	๓.๙๓	๐.๕๔๐	๐.๔๖๐*	๐.๐๑๒
๓. ด้านการพัฒนากิจกรรมภายในวัด	๔.๑๒	๐.๕๒๙	๔.๐๒	๐.๕๒๒	๒.๐๒๗	๐.๔๔๔
๔. ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม	๓.๙๐	๐.๕๙๖	๓.๘๖	๐.๕๗๒	๐.๕๗๙	๐.๘๔๗
รวม	๔.๐๔	๐.๔๙๔	๔.๐๒	๐.๔๔๘	๐.๕๑๕	๐.๑๓๖

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามเพศ โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศจะมีความแตกต่างกัน ๒ ระดับคือ เพศชาย ($\bar{X}=4.04$), (S.D. ๐.๔๙๔) และเพศหญิง ($\bar{X}=4.02$), (S.D. ๐.๔๔๘) พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย มีความคิดเห็นต่อ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ในระดับที่มากกว่ากลุ่มตัวอย่างของเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๒ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๘ แสดงการเปรียบเทียบผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม อายุ

(n = ๔๐๐)

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ ของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอ เมือง จังหวัดสุพรรณบุรี	อายุ								F	Sig
	ต่ำกว่า ๒๐ ปี (๕๙ คน)		๒๐ - ๔๐ ปี (๒๕๔ คน)		๔๑ - ๖๐ ปี (๖๙ คน)		๖๑ ปีขึ้นไป (๑๘ คน)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
๑. ด้านการพัฒนาศาสนสถาน	๔.๐๔	๐.๖๖๒	๔.๒๒	๐.๔๙๖	๔.๓๐	๐.๔๔๗	๔.๔๐	๐.๓๖๐	๓.๗๔๗*	๐.๐๑๑
๒. ด้านการพัฒนาศาสนบุคคลหรือ บุคลากรในวัด	๓.๘๕	๐.๖๓๘	๓.๘๙	๐.๕๔๓	๔.๑๓	๐.๕๘๖	๔.๓๒	๐.๓๒๖	๖.๔๔๓*	๐.๐๐๐
๓. ด้านการพัฒนากิจกรรมภายในวัด	๔.๐๗	๐.๖๑๗	๔.๐๔	๐.๕๑๔	๔.๑๙	๐.๕๓๑	๔.๒๕	๐.๒๗๙	๒.๑๔๕	๐.๐๙๔
๔. ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม	๓.๗๑	๐.๖๙๖	๓.๘๗	๐.๕๕๔	๔.๐๓	๐.๖๐๑	๔.๐๒	๐.๔๑๖	๓.๔๙๔*	๐.๐๑๖
รวม	๓.๙๒	๐.๖๑๕	๔.๐๑	๐.๔๔๓	๔.๑๖	๐.๔๗๐	๔.๒๕	๐.๑๒๕	๔.๔๒๖*	๐.๐๐๔

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนากิจกรรมภายในวัด ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่าง ส่วน ด้านการพัฒนาศาสนสถาน, ด้านการพัฒนาศาสนบุคคลหรือบุคลากรในวัด และด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

เพื่อให้เห็นความแตกต่าง จึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธี LSD (Least Significant Different) ดังผลการเปรียบเทียบตามรายคู่

ตารางที่ ๔.๙ แสดงตารางเปรียบเทียบรายคู่ของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม

(n = ๔๐๐)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		ต่ำกว่า ๒๐ ปี	๒๐ - ๔๐ ปี	๔๑ - ๖๐ ปี	๖๑ ปีขึ้นไป
		๓.๙๒	๔.๐๑	๔.๑๖	๔.๒๕
ต่ำกว่า ๒๐ ปี	๓.๙๒	-	-๐.๐๘	-๐.๒๔*	-๐.๓๒*
๒๐ - ๔๐ ปี	๔.๐๑	-	-	-๐.๑๕*	-๐.๒๔*
๔๑ - ๖๐ ปี	๔.๑๖	-	-	-	-๐.๐๘
๖๑ ปีขึ้นไป	๔.๒๕	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๙ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่อายุต่ำกว่า ๒๐ ปี มีความคิดเห็นน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ ๔๑-๖๐ ปี และผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ ๖๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ผู้ตอบแบบสอบถามที่อายุ ๒๐ - ๔๐ ปี มีความคิดเห็นน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ ๔๑-๖๐ ปี และผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ ๖๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงตารางเปรียบเทียบรายคู่ของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามอายุ ด้านการพัฒนาศาสนสถาน

(n = ๔๐๐)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		ต่ำกว่า ๒๐ ปี	๒๐ - ๔๐ ปี	๔๑ - ๖๐ ปี	๖๑ ปีขึ้นไป
		๔.๐๔	๔.๒๒	๔.๓๐	๔.๔๐
ต่ำกว่า ๒๐ ปี	๔.๐๔	-	-๐.๑๘*	-๐.๒๖*	-๐.๓๕*
๒๐ - ๔๐ ปี	๔.๒๒	-	-	-๐.๐๗	-๐.๑๗
๔๑ - ๖๐ ปี	๔.๓๐	-	-	-	-๐.๐๙
๖๑ ปีขึ้นไป	๔.๔๐	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๐ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาศาสนสถาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี มีความคิดเห็นน้อยกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ ๒๐-๔๐ ปี ผู้ตอบแบบสอบถามที่อายุ ๔๑ - ๖๐ ปี และอายุ ๖๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงตารางเปรียบเทียบรายคู่ของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามอายุ ด้านการพัฒนาศาสนบุคคลหรือบุคลากรในวัด

(n = ๔๐๐)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		ต่ำกว่า ๒๐ ปี	๒๐ - ๔๐ ปี	๔๑ - ๖๐ ปี	๖๑ ปีขึ้นไป
		๓.๘๕	๓.๘๙	๔.๑๓	๔.๓๒
ต่ำกว่า ๒๐ ปี	๓.๘๕	-	-๐.๐๔	-๐.๒๗*	-๐.๔๗*
๒๐ - ๔๐ ปี	๓.๘๙	-	-	-๐.๒๓*	-๐.๔๒*
๔๑ - ๖๐ ปี	๔.๑๓	-	-	-	-๐.๑๙
๖๑ ปีขึ้นไป	๔.๓๒	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๑ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาศาสนบุคคลหรือบุคลากรในวัด พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่อายุต่ำกว่า ๒๐ ปี มีความคิดเห็นน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ ๔๑-๖๐ ปี และผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ ๖๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ผู้ตอบแบบสอบถามที่อายุ ๒๐ - ๔๐ ปี มีความคิดเห็นน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ ๔๑-๖๐ ปี และผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ ๖๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๒ แสดงตารางเปรียบเทียบรายค่าของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามอายุ ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

(n = ๔๐๐)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		ต่ำกว่า ๒๐ ปี	๒๐ - ๔๐ ปี	๔๑ - ๖๐ ปี	๖๑ ปีขึ้นไป
		๓.๗๑	๓.๘๗	๔.๐๓	๔.๐๒
ต่ำกว่า ๒๐ ปี	๓.๗๑	-	-๐.๑๖	-๐.๓๑*	-๐.๓๐
๒๐ - ๔๐ ปี	๓.๘๗	-	-	-๐.๑๕*	-๐.๑๔
๔๑ - ๖๐ ปี	๔.๐๓	-	-	-	๐.๐๑
๖๑ ปีขึ้นไป	๔.๐๒	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๒ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายค่าของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่อายุต่ำกว่า ๒๐ ปี มีความคิดเห็นน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ ๔๑ - ๖๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ ๒๐ - ๔๐ ปี มีความคิดเห็นน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ ๔๑ - ๖๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๓ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิการศึกษาสามัญต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงการเปรียบเทียบผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม วุฒิการศึกษาสามัญ

(n = ๔๐๐)

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์ วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี	วุฒิการศึกษาสามัญ						F	Sig
	ต่ำกว่า ปริญญาตรี (๒๐๗ คน)		ปริญญาตรี (๑๗๘ คน)		สูงกว่าปริญญาตรี (๑๕ คน)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
๑. ด้านการพัฒนาศาสนสถาน	๔.๑๙	๐.๕๕๓	๔.๒๔	๐.๔๘๖	๔.๓๘	๐.๒๗๓	๑.๓๐๑	๐.๒๗๓
๒. ด้านการพัฒนาศาสนบุคคลหรือบุคลากรในวัด	๓.๙๘	๐.๖๑๕	๓.๘๙	๐.๕๑๘	๔.๑๙	๐.๔๑๔	๒.๔๙๘	๐.๐๘๔
๓. ด้านการพัฒนากิจกรรมภายในวัด	๔.๑๓	๐.๕๕๓	๔.๐๑	๐.๔๘๖	๔.๒๑	๐.๕๘๕	๓.๐๖๓*	๐.๐๔๘
๔. ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม	๓.๙๕	๐.๖๑๔	๓.๗๘	๐.๕๒๙	๔.๑๘	๐.๖๑๗	๖.๒๓๖*	๐.๐๐๒
รวม	๔.๐๖	๐.๕๒๘	๓.๙๘	๐.๔๑๓	๔.๒๔	๐.๒๓๘	๒.๙๑๘	๐.๐๕๕

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษาสามัญ โดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาศาสนสถาน และด้านการพัฒนาศาสนบุคคลหรือบุคลากรในวัด ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่าง ส่วน ด้านการพัฒนากิจกรรมภายในวัด และด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

เพื่อให้เห็นความแตกต่าง จึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธี LSD (Least Significant Different) ดังผลการเปรียบเทียบตามรายคู่

ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงตารางเปรียบเทียบรายคู่ของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม วุฒิการศึกษาสามัญ ด้านการพัฒนากิจกรรมภายในวัด

(n = ๔๐๐)

วุฒิการศึกษาสามัญ	$\bar{X}$	วุฒิการศึกษาสามัญ		
		ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
		๔.๑๓	๔.๐๑	๔.๒๑
ต่ำกว่า ปริญญาตรี	๔.๑๓	-	๐.๑๒*	-๐.๐๘
ปริญญาตรี	๔.๐๑	-	-	-๐.๒๐
สูงกว่าปริญญาตรี	๔.๒๑	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนากิจกรรมภายในวัด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นมากกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงตารางเปรียบเทียบรายคู่ของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม วุฒิการศึกษาสามัญ ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

(n = ๔๐๐)

วุฒิการศึกษาสามัญ	$\bar{X}$	วุฒิการศึกษาสามัญ		
		ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		๓.๙๕	๓.๗๘	๔.๑๘
ต่ำกว่า ปริญญาตรี	๓.๙๕	-	๐.๑๗*	-๐.๒๒
ปริญญาตรี	๓.๗๘	-	-	-๐.๔๐*
สูงกว่าปริญญาตรี	๔.๑๘	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ผู้ตอบแบบสอบถามปริญญาตรี มีความคิดเห็นน้อยกว่าผู้ตอบแบบสอบถามสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๔ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๖ แสดงการเปรียบเทียบผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม อาชีพ

(n = ๔๐๐)

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของ วัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี	อาชีพ								F	Sig
	ธุรกิจส่วนตัว (๙๙ คน)		เกษตรกรรม/รับจ้าง (๑๖๙ คน)		รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ (๕๒ คน)		อื่นๆ (๘๐ คน)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
๑. ด้านการพัฒนาศาสนสถาน	๔.๑๙	๐.๔๓๑	๔.๒๙	๐.๔๕๙	๔.๐๗	๐.๖๓๒	๔.๑๙	๐.๖๒๐	๒.๖๕๙*	๐.๐๔๘
๒. ด้านการพัฒนาศาสนบุคคลหรือ บุคลากรในวัด	๓.๘๘	๐.๔๘๔	๔.๐๒	๐.๕๔๘	๓.๗๐	๐.๖๒๘	๔.๐๒	๐.๖๒๕	๕.๓๘๕*	๐.๐๐๑
๓. ด้านการพัฒนากิจกรรมภายในวัด	๔.๐๒	๐.๔๐๖	๔.๑๕	๐.๕๐๒	๓.๘๓	๐.๕๓๗	๔.๑๕	๐.๖๔๘	๖.๑๕๗*	๐.๐๐๐
๔. ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม	๓.๘๔	๐.๕๒๐	๓.๙๗	๐.๕๓๕	๓.๖๘	๐.๕๙๙	๓.๘๙	๐.๗๑๔	๓.๖๒๖*	๐.๐๑๓
รวม	๓.๙๘	๐.๓๖๘	๔.๑๑	๐.๔๑๗	๓.๘๒	๐.๕๒๓	๔.๐๖	๐.๖๑๒	๕.๖๑๘*	๐.๐๐๑

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

เพื่อให้เห็นความแตกต่าง จึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธี LSD (Least Significant Different) ดังผลการเปรียบเทียบตามรายคู่

ตารางที่ ๔.๑๗ แสดงตารางเปรียบเทียบรายคู่ของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม อาชีพ โดยภาพรวม

(n = ๔๐๐)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ			
		ธุรกิจส่วนตัว	เกษตรกรรม/รับจ้าง	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	อื่นๆ
		๓.๙๘	๔.๑๑	๓.๘๒	๔.๐๖
ธุรกิจส่วนตัว	๓.๙๘	-	-๐.๑๒*	๐.๑๖*	-๐.๐๘
เกษตรกรรม/รับจ้าง	๔.๑๑	-	-	๐.๒๘*	๐.๐๔
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๓.๘๒	-	-	-	-๐.๒๔*
อื่นๆ	๔.๐๖	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๗ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีธุรกิจส่วนตัว มีความคิดเห็นน้อยกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเกษตรกรรม/รับจ้าง และผู้ตอบแบบสอบถามรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ผู้ตอบแบบสอบถามเกษตรกรรม/รับจ้าง มีความคิดเห็นมากกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ผู้ตอบแบบสอบถามรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นน้อยกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงตารางเปรียบเทียบรายคู่ของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม อาชีพ ด้านการพัฒนาศสนสถาน

(n = ๔๐๐)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ			
		ธุรกิจส่วนตัว	เกษตรกรรม/ รับจ้าง	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	อื่นๆ
		๔.๑๙	๔.๒๙	๔.๐๗	๔.๑๙
ธุรกิจส่วนตัว	๔.๑๙	-	-๐.๐๙	๐.๑๑	๐.๐๐
เกษตรกรรม/รับจ้าง	๔.๒๙	-	-	๐.๒๑*	๐.๐๙
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๔.๐๗	-	-	-	-๐.๑๑
อื่นๆ	๔.๑๙	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๘ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาศสนสถาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เกษตรกรรม/รับจ้าง มีความคิดเห็นมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๙ แสดงตารางเปรียบเทียบรายคู่ของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม อาชีพ ด้านการพัฒนาศาสนบุคคลหรือบุคลากรในวัด

(n = ๔๐๐)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ			
		ธุรกิจส่วนตัว	เกษตรกรรม/ รับจ้าง	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	อื่นๆ
		๓.๘๘	๔.๐๒	๓.๗๐	๔.๐๒
ธุรกิจส่วนตัว	๓.๘๘	-	-๐.๑๔*	๐.๑๘	-๐.๑๔
เกษตรกรรม/รับจ้าง	๔.๐๒	-	-	๐.๓๒*	-๐.๐๐
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๓.๗๐	-	-	-	-๐.๓๒*
อื่นๆ	๔.๐๒	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๙ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาศาสนบุคคลหรือบุคลากรในวัด พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีธุรกิจส่วนตัว มีความคิดเห็นน้อยกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเกษตรกรรม/รับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ผู้ตอบแบบสอบถามเกษตรกรรม/รับจ้าง มีความคิดเห็นมากกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ผู้ตอบแบบสอบถามรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นน้อยกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงตารางเปรียบเทียบรายคู่ของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม อาชีพ ด้านการพัฒนากิจกรรมภายในวัด

(n = ๔๐๐)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ			
		ธุรกิจส่วนตัว	เกษตรกรรม/ รับจ้าง	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	อื่นๆ
		๔.๐๒	๔.๑๕	๓.๘๓	๔.๑๕
ธุรกิจส่วนตัว	๔.๐๒	-	-๐.๑๒*	๐.๑๙*	-๐.๑๓
เกษตรกรรม/รับจ้าง	๔.๑๕	-	-	๐.๓๒*	-๐.๐๐
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๓.๘๓	-	-	-	-๐.๓๒*
อื่นๆ	๔.๑๕	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๐ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนากิจกรรมภายในวัด พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีธุรกิจส่วนตัว มีความคิดเห็นน้อยกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเกษตรกรรม/รับจ้าง และผู้ตอบแบบสอบถามรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ผู้ตอบแบบสอบถามเกษตรกรรม/รับจ้าง มีความคิดเห็นมากกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ผู้ตอบแบบสอบถามรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นน้อยกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๑ แสดงตารางเปรียบเทียบรายคู่ของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม อาชีพ ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

(n = ๔๐๐)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ			
		ธุรกิจส่วนตัว	เกษตรกรรม/ รับจ้าง	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	อื่นๆ
		๓.๘๔	๓.๙๗	๓.๖๘	๓.๘๙
ธุรกิจส่วนตัว	๓.๘๔	-	-๐.๑๓	๐.๑๖	-๐.๐๕
เกษตรกรรม/รับจ้าง	๓.๙๗	-	-	๐.๒๙*	๐.๐๗
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๓.๖๘	-	-	-	-๐.๒๑*
อื่นๆ	๓.๘๙	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๑ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามเกษตรกรรม/รับจ้าง มีความคิดเห็นมากกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ผู้ตอบแบบสอบถามรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความคิดน้อยกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๕ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๒ แสดงการเปรียบเทียบผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม รายได้ต่อเดือน

(n = ๔๐๐)

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ ของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอ เมือง จังหวัดสุพรรณบุรี	รายได้ต่อเดือน								F	Sig
	ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท (๙๙ คน)		๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท (๑๔๒ คน)		๑๐,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท (๑๓๘ คน)		มากกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท (๖๑ คน)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
๑. ด้านการพัฒนาศาสนสถาน	๔.๒๖	๐.๕๓๕	๔.๑๙	๐.๕๑๓	๔.๑๗	๐.๕๕๙	๔.๓๕	๐.๓๖๙	๒.๑๙๒	๐.๐๘๙
๒. ด้านการพัฒนาศาสนบุคคลหรือ บุคลากรในวัด	๔.๐๘	๐.๕๓๔	๔.๐๓	๐.๕๕๗	๓.๗๙	๐.๕๙๕	๓.๙๙	๐.๔๙๙	๖.๐๐๒*	๐.๐๐๑
๓. ด้านการพัฒนากิจกรรมภายในวัด	๔.๒๓	๐.๕๕๐	๔.๑๐	๐.๕๓๘	๓.๙๘	๐.๔๗๔	๔.๐๙	๐.๕๖๙	๓.๒๒๐*	๐.๐๒๓
๔. ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม	๔.๐๑	๐.๕๘๖	๓.๙๘	๐.๕๙๖	๓.๗๕	๐.๕๕๑	๓.๘๒	๐.๕๘๓	๔.๘๑๑*	๐.๐๐๓
รวม	๔.๑๕	๐.๕๑๓	๔.๐๗	๐.๔๗๒	๓.๙๒	๐.๔๗๗	๔.๐๗	๐.๓๘๙	๔.๑๔๘*	๐.๐๐๗

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาศาสนสถาน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการพัฒนาศาสนบุคคลหรือบุคลากรในวัด, ด้านการพัฒนากิจกรรมภายในวัด, ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

เพื่อให้เห็นความแตกต่าง จึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธี LSD (Least Significant Different) ดังผลการเปรียบเทียบตามรายคู่

ตารางที่ ๔.๒๓ แสดงตารางเปรียบเทียบรายคู่ของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม รายได้ต่อเดือน โดยภาพรวม

(n = ๔๐๐)

รายได้ต่อเดือน	$\bar{X}$	รายได้ต่อเดือน			
		ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท	มากกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท
		๔.๑๕	๔.๐๗	๓.๙๒	๔.๐๗
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๔.๑๕	-	๐.๐๗	๐.๒๒*	๐.๐๘
๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท	๔.๐๗	-	-	๐.๑๕*	๐.๐๐
๑๐,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท	๓.๙๒	-	-	-	-๐.๑๔*
มากกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท	๔.๐๗	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๒ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นมากกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่รายได้ ๑๐,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ผู้ตอบแบบสอบถามที่รายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นมากกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่รายได้ ๑๐,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ผู้ตอบแบบสอบถามที่รายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นน้อยกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่รายได้มากกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๔ แสดงตารางเปรียบเทียบรายค่าของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม รายได้ต่อเดือน ด้านการพัฒนาศาสนบุคคลหรือบุคลากรในวัด

(n = ๔๐๐)

รายได้ต่อเดือน	$\bar{X}$	รายได้ต่อเดือน			
		ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท	มากกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท
		๔.๐๘	๔.๐๓	๓.๗๙	๓.๙๙
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๔.๐๘	-	๐.๐๕	๐.๒๙*	๐.๐๘
๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท	๔.๐๓	-	-	๐.๒๙*	๐.๐๓
๑๐,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท	๓.๗๙	-	-	-	-๐.๒๐*
มากกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท	๓.๙๙	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๔ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายค่าของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาศาสนบุคคลหรือบุคลากรในวัด พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นมากกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่รายได้ ๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ผู้ตอบแบบสอบถามที่รายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐ – ๑๐,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นมากกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่รายได้ ๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ผู้ตอบแบบสอบถามที่รายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นน้อยกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่รายได้มากกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๕ แสดงตารางเปรียบเทียบรายคู่ของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม รายได้ต่อเดือน ด้านการพัฒนากิจกรรมภายในวัด

(n = ๔๐๐)

รายได้ต่อเดือน	$\bar{X}$	รายได้ต่อเดือน			
		ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท	มากกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท
		๔.๒๓	๔.๑๐	๓.๙๘	๔.๐๙
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๔.๒๓	-	๐.๑๒	๐.๒๔*	๐.๑๓
๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท	๔.๑๐	-	-	๐.๑๑	๐.๐๑
๑๐,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท	๓.๙๘	-	-	-	-๐.๑๐
มากกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท	๔.๐๙	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๕ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนากิจกรรมภายในวัด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นมากกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่รายได้ ๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๖ แสดงตารางเปรียบเทียบรายค่าของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม รายได้ต่อเดือน ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

(n = ๔๐๐)

รายได้ต่อเดือน	$\bar{X}$	รายได้ต่อเดือน			
		ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท	มากกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท
		๔.๐๑	๓.๙๘	๓.๗๕	๓.๘๒
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๔.๐๑	-	๐.๐๓	๐.๒๖*	๐.๑๘
๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท	๓.๙๘	-	-	๐.๒๒*	๐.๑๕
๑๐,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท	๓.๗๕	-	-	-	-๐.๐๗
มากกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท	๓.๘๒	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๖ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายค่าของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นมากกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่รายได้ ๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ผู้ตอบแบบสอบถามที่รายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐ – ๑๐,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นมากกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่รายได้ ๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๖ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนครั้งในการมาท่องเที่ยววัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๗ แสดงการเปรียบเทียบผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม จำนวนครั้งในการมาท่องเที่ยววัด

(n = ๔๐๐)

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ ของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอ เมือง จังหวัดสุพรรณบุรี	จำนวนครั้งในการมาท่องเที่ยววัด								F	Sig
	ครั้งแรก		๒-๕ ครั้ง		๖-๑๐ ครั้ง		มากกว่า ๑๐ ครั้ง			
	(๑๘ คน)		(๑๓๐ คน)		(๑๐๕ คน)		(๑๔๗ คน)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
๑. ด้านการพัฒนาศาสนสถาน	๔.๑๒	๐.๔๒๒	๔.๑๕	๐.๕๙๘	๔.๒๔	๐.๔๑๑	๔.๒๘	๐.๕๑๒	๑.๗๓๓	๐.๑๖๐
๒. ด้านการพัฒนาศาสนบุคคลหรือ บุคลากรในวัด	๔.๐๐	๐.๔๕๗	๓.๙๔	๐.๖๐๖	๓.๘๑	๐.๔๕๘	๔.๐๕	๐.๖๐๓	๓.๘๐๑*	๐.๐๑๐
๓. ด้านการพัฒนากิจกรรมภายในวัด	๔.๐๙	๐.๖๖๕	๔.๐๐	๐.๕๗๓	๓.๙๙	๐.๔๑๕	๔.๒๑	๐.๕๑๘	๕.๒๐๘*	๐.๐๐๒
๔. ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม	๔.๐๖	๐.๔๔๔	๓.๘๗	๐.๖๐๘	๓.๗๖	๐.๔๗๒	๓.๙๕	๐.๖๔๐	๒.๗๕๙*	๐.๐๔๒
รวม	๔.๐๖	๐.๓๗๒	๓.๙๙	๐.๕๒๔	๓.๙๕	๐.๓๖๑	๔.๑๒	๐.๔๙๘	๓.๒๕๗*	๐.๐๒๒

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๗ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามจำนวนครั้งในการมาท่องเที่ยววัด โดยภาพรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาศาสนสถาน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน ส่วน ด้านการพัฒนาศาสนบุคคลหรือบุคลากรในวัด, ด้านการพัฒนากิจกรรมภายในวัด, ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

เพื่อให้เห็นความแตกต่าง จึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธี LSD (Least Significant Different) ดังผลการเปรียบเทียบตามรายคู่

ตารางที่ ๔.๒๘ แสดงตารางเปรียบเทียบรายคู่ของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม จำนวนครั้งในการมาท่องเที่ยววัด โดยภาพรวม

(n = ๔๐๐)

จำนวนครั้งในการมา ท่องเที่ยววัด	$\bar{X}$	จำนวนครั้งในการมาท่องเที่ยววัด			
		ครั้งแรก	๒-๕ ครั้ง	๖-๑๐ ครั้ง	มากกว่า ๑๐ ครั้ง
		๔.๐๖	๓.๙๙	๓.๙๕	๔.๑๒
ครั้งแรก	๔.๐๖	-	๐.๐๗	๐.๑๑	-๐.๐๕
๒-๕ ครั้ง	๓.๙๙	-	-	๐.๐๓	-๐.๑๓*
๖-๑๐ ครั้ง	๓.๙๕	-	-	-	-๐.๑๗*
มากกว่า ๑๐ ครั้ง	๔.๑๒	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๘ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มาท่องเที่ยววัด ๒ – ๕ ครั้ง มีความคิดเห็นน้อยกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มาท่องเที่ยววัดมากกว่า ๑๐ ครั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มาท่องเที่ยววัด ๖ – ๑๐ ครั้ง มีความคิดเห็นน้อยกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มาท่องเที่ยววัดมากกว่า ๑๐ ครั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๙ แสดงตารางเปรียบเทียบรายคู่ของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม จำนวนครั้งในการมาท่องเที่ยววัด ด้านการพัฒนาศาสนบุคคลหรือบุคลากรในวัด

(n = ๔๐๐)

จำนวนครั้งในการมา ท่องเที่ยววัด	$\bar{X}$	จำนวนครั้งในการมาท่องเที่ยววัด			
		ครั้งแรก	๒-๕ ครั้ง	๖-๑๐ ครั้ง	มากกว่า ๑๐ ครั้ง
		๔.๐๐	๓.๙๔	๓.๘๑	๔.๐๕
ครั้งแรก	๔.๐๐	-	๐.๐๕	๐.๑๘	-๐.๐๕
๒-๕ ครั้ง	๓.๙๔	-	-	๐.๑๓	-๐.๑๑
๖-๑๐ ครั้ง	๓.๘๑	-	-	-	-๐.๒๔*
มากกว่า ๑๐ ครั้ง	๔.๐๕	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๙ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาศาสนบุคคลหรือบุคลากรในวัด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มาท่องเที่ยววัด ๖ – ๑๐ ครั้ง มีความคิดเห็นน้อยกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มาท่องเที่ยววัดมากกว่า ๑๐ ครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๐ แสดงตารางเปรียบเทียบรายคู่ของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม จำนวนครั้งในการมาท่องเที่ยว ด้านการพัฒนากิจกรรมภายในวัด

(n = ๔๐๐)

จำนวนครั้งในการมา ท่องเที่ยววัด	$\bar{X}$	จำนวนครั้งในการมาท่องเที่ยววัด			
		ครั้งแรก	๒-๕ ครั้ง	๖-๑๐ ครั้ง	มากกว่า ๑๐ ครั้ง
		๔.๐๙	๔.๐๐	๓.๙๙	๔.๒๑
ครั้งแรก	๔.๐๙	-	๐.๐๘	๐.๐๙	-๐.๑๒
๒-๕ ครั้ง	๔.๐๐	-	-	๐.๐๑	-๐.๒๑*
๖-๑๐ ครั้ง	๓.๙๙	-	-	-	-๐.๒๑*
มากกว่า ๑๐ ครั้ง	๔.๒๑	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๐ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนากิจกรรมภายในวัด พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มาท่องเที่ยววัด ๒ – ๕ ครั้ง มีความคิดเห็นน้อยกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มาท่องเที่ยววัดมากกว่า ๑๐ ครั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มาท่องเที่ยววัด ๖ – ๑๐ ครั้ง มีความคิดเห็นน้อยกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มาท่องเที่ยววัดมากกว่า ๑๐ ครั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๑ แสดงตารางเปรียบเทียบรายคู่ของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม จำนวนครั้งในการมาท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

(n = ๔๐๐)

จำนวนครั้งในการมา ท่องเที่ยววัด	$\bar{X}$	จำนวนครั้งในการมาท่องเที่ยววัด			
		ครั้งแรก	๒-๕ ครั้ง	๖-๑๐ ครั้ง	มากกว่า ๑๐ ครั้ง
		๔.๐๖	๓.๘๗	๓.๗๖	๓.๙๕
ครั้งแรก	๔.๐๖	-	๐.๑๘	๐.๒๙*	๐.๑๐
๒-๕ ครั้ง	๓.๘๗	-	-	๐.๑๐	-๐.๐๘
๖-๑๐ ครั้ง	๓.๗๖	-	-	-	-๐.๑๙*
มากกว่า ๑๐ ครั้ง	๓.๙๕	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๐ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มาท่องเที่ยววัดครั้งแรก มีความคิดเห็นมากกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มาท่องเที่ยววัด ๖ - ๑๐ ครั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มาท่องเที่ยววัด ๖ - ๑๐ ครั้ง มีความคิดเห็นน้อยกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มาท่องเที่ยววัดมากกว่า ๑๐ ครั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๒ สรุปรวมผลการทดสอบสมมติฐานที่ ๑-๖ ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ตามสมมติฐาน ที่ ๑-๖

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	สมมติฐาน ที่ทดสอบ	ระดับ นัยสำคัญ ทางสถิติ	ผลการทดสอบ	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑	เพศ	การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี	t - test	๐.๐๕		✓
๒	อายุ	การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี	F - test	๐.๐๕	✓	
๓	วุฒิการศึกษา	การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี	F - test	๐.๐๕		✓
๔	อาชีพ	การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี	F - test	๐.๐๕	✓	
๕	รายได้ต่อเดือน	การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี	F - test	๐.๐๕	✓	
๖	จำนวนครั้งในการมาท่องเที่ยววัด	การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี	F - test	๐.๐๕	✓	

๔.๔ การวิเคราะห์ เกี่ยวกับสภาพปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ได้จากคำถามปลายเปิด (Open-Ended) ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลเป็นตารางแสดง ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ จำนวนและร้อยละที่เกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

ตารางที่ ๔.๓๓ แสดงปัญหา อุปสรรค และความถี่ที่เกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่	ปัญหา อุปสรรค	ความถี่
๑	การจัดสถานที่รับศรัทธา มีพื้นที่ในการจัดสถานที่อยู่บางส่วน	๓๕
๒	ศาสนสถาน ลานวัด มีการทำกิจกรรมเกี่ยวกับทางพระพุทธศาสนาและแหล่งท่องเที่ยวภายในวัดอยู่พอใช้	๓๑
๓	การจัดระเบียบร้านค้า และร้านขายสินค้า มีการขายสินค้าและบริการอย่างพอใช้	๒๖
๔	การเตรียมดอกไม้ ธูป เทียน มีอยู่อย่างจำกัดเพียงเล็กน้อย ไม่เพียงพอกับนักท่องเที่ยว	๒๒
๕	ศาสนสถานบางจุดที่เป็นแหล่งวัฒนธรรม ได้มีการปรับปรุงอยู่พอใช้	๑๐
๖	นักท่องเที่ยวที่มาวัดเป็นส่วนน้อยที่จะไม่สนใจในข้อมูลเกี่ยวกับประวัติของทางวัด	๘
๗	การเตรียมที่จอดรถสำหรับนักท่องเที่ยวมีอยู่ ไม่เพียงพอ	๗
๘	ทางวัดมีการดำเนินการปรับปรุงศาสนสถานอยู่พอใช้	๕
๙	นักท่องเที่ยวส่วนน้อยที่ไม่มีความสนใจในข้อมูลเกี่ยวกับศาสนสถาน	๓
๑๐	เจ้าหน้าที่ของทางวัดให้ข้อมูลและความรู้พอใช้	๑

จากตารางที่ ๔.๓๓ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี มากที่สุด คือ การจัดสถานที่รับศรัทธา มีพื้นที่ในการจัดสถานที่อยู่บางส่วน มีความถี่จำนวน ๓๕ คน รองลงมา คือ ศาสนสถาน ลานวัด มีการทำกิจกรรมเกี่ยวกับทางพระพุทธศาสนาและแหล่งท่องเที่ยวภายในวัดอยู่พอใช้ มีความถี่จำนวน ๓๑ คน และน้อยที่สุด เจ้าหน้าที่ของทางวัดให้ข้อมูลและความรู้พอใช้ มีความถี่จำนวน ๑ คน

ตารางที่ ๔.๓๔ แสดงปัญหา อุปสรรค และความถี่ที่เกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑	ทางวัดควรมีการเพิ่ม และขยายในการจัดสถานที่รับศรัทธา ให้มีเพิ่มขึ้นอย่างพอ งาม	๓๑
๒	ทางร้านค้า และร้านขายสินค้าของทางวัดควรจัดหาสินค้าเพิ่ม หรือบริการให้เป็น อย่างดี เพื่อโปรโมทและหานักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น	๒๔
๓	ควรมีการจัดกิจกรรมในศาสนสถานเพิ่มขึ้นให้หลากหลายสำหรับนักท่องเที่ยว	๑๑
๔	ควรมีการจัดการให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของวัด เพื่อนำเสนอกับ นักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวเพิ่มมากขึ้น	๙
๕	การให้ข้อมูลเกี่ยวของเจ้าหน้าที่วัด ในการให้ความรู้กับนักท่องเที่ยว ควรให้ ข้อมูลที่นักท่องเที่ยวอยากรู้พอสังเขป	๘
๖	การดำเนินการปรับปรุงศาสนสถาน ควรเป็นไปอย่างเรียบร้อย	๗
๗	ควรมีการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับศาสนสถานภายในวัดให้กับนักท่องเที่ยว	๖
๘	ทางวัดควรมีการจัดการเตรียมการในการเสริมที่จอดรถให้กับนักท่องเที่ยวให้มี อย่างเพียงพอ	๕
๙	ควรมีการจัดเตรียมดอกไม้ ธูป เทียน ให้เพียงพอกับนักท่องเที่ยว	๓
๑๐	ภายในศาสนสถาน ควรมีการตรวจสอบและปรับปรุงตามสถานการณ์	๒

จากตารางที่ ๔.๓๔ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี มากที่สุด คือ ทางวัดควรมีการเพิ่ม และขยายในการจัดสถานที่รับศรัทธา ให้มีเพิ่มขึ้นอย่างพองาม มีความถี่จำนวน ๓๑ คน รองลงมา คือ ทางร้านค้า และร้านขายสินค้าของทางวัดควรจัดหาสินค้าเพิ่ม หรือบริการให้เป็นอย่างดี เพื่อโปรโมทและหานักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น มีความถี่จำนวน ๒๔ คน และน้อยที่สุด ภายในศาสนสถาน ควรมีการตรวจสอบและปรับปรุงตามสถานการณ์ มีความถี่จำนวน ๒ คน

๔.๕ ผลการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์ วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เกี่ยวแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์ โดยผู้สัมภาษณ์แต่ละท่านได้ให้ข้อมูลไว้ดังนี้

๑. พระเทพสุวรรณโมลี (สอิ่ง สิรินนโท)	เจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร
เจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี
๒. พระศรีปริยัติโกศล (ปรีชา มหาปณโณ)	รองเจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร
รองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี
๓. พระครูศรีอรรถศาสตร์ (อรรถ มหาอตุโณ)	ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร
๔. นายสนธยา เสนเอี่ยม	ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนา
จังหวัดสุพรรณบุรี
๕. นายประยูร โอสธีรกุล	ผู้อำนวยการวัฒนธรรม
จังหวัดสุพรรณบุรี
๖. นายบุญชู จันทร์สุวรรณ	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี
๗. นายสุดยอด คำดี	ไวยาวัจกรวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร

๑. ด้านการพัฒนาศาสนสถาน

ในการพัฒนาวัดที่จะให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว นั้น ควรให้เป็นสถานที่ที่ร่มรื่นกับผู้คน เหมาะแก่การท่องเที่ยว มีบรรยากาศที่ดี เป็นมิตร แล้วบางที่สามารถที่จะให้ความรู้ต่างๆ รวมไปถึงการเผยแผ่ความรู้ในเชิงพุทธเข้ามาสอดแทรก เพื่อที่จะให้เป็น “คติธรรม” ในการให้ความรู้ อาจจะเป็นการติดป้ายต่างๆ เกี่ยวกับหลักธรรม หรือ อาจจะทำเป็นภาพจิตรกรรม เพื่อดึงดูดวัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวก็ได้ ซึ่งทั้งนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาวัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวอีกทางหนึ่ง^๑ ควรมีการจัดให้มีการให้ข้อมูลข่าวสารกับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในจุดต่างๆ ของบริเวณวัด มีการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์เกี่ยวกับสภาพต่างๆ ภายในวัด และนอกจากนี้ ควรจัดให้มีการอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว เพื่อนักท่องเที่ยวจะได้มาพักผ่อนหย่อนใจอย่างเต็มที่^๒ ควรมีการจัดนโยบายและแนวคิด เช่น มีการจัดให้ความรู้ทางอารยธรรมทางพระพุทธศาสนา ในประเทศไทย ยุคสุวรรณภูมิ, พุทธปฏิมาของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี), เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อใช้ในการเรียนรู้, กริยาวัดตามคตินิยม, มีการให้ความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา และวรรณคดีไทยไปพร้อมๆ กัน (ขุนช้างขุนแผน), ให้ความรู้เรื่องราวเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมไปถึงศิลปินแห่งชาติ, มีการสักการะและ

^๑สัมภาษณ์ นายประยูร โอสธีรกุล, ผู้อำนวยการวัฒนธรรม. จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๑ กันยายน ๒๕๕๗.

^๒สัมภาษณ์ พระครูศรีอรรถศาสตร์ (อรรถ มหาอตุโณ), ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร, ๖ ตุลาคม

จัดผลงานประจำปีขึ้นมา^๓ควรมีจัดสรรสำหรับขายสินค้าให้เป็นสัดส่วนที่เหมาะสมสะดวกในการซื้อหาและเรียบร้อยแยกตามตัวสินค้าไม่ปะปนกัน ทำบริเวณวัดให้ดูร่มเย็น มีที่พักหรือร่มเงาไม้สำหรับหลบร้อน มีศูนย์อาหารเป็นสัดส่วนเหมาะสมและแยกมาต่างหาก มีห้องน้ำและมีเพียงพอกับความตามต้องและนักท่องเที่ยว บริเวณวัดควรมีคนทำความสะอาดประจำทั้งวันคอยดูแลเฉพาะจุดนอกแต่ละที่ในบริเวณวัด มีตำรวจท่องเที่ยวที่คอยสอดส่องดูแลนักท่องเที่ยวที่นำมาท่องเที่ยวภายในบริเวณวัดให้ปลอดภัย จากพวกมิจฉาชีพ และผู้ที่ไม่ประสงค์ดีทั้งหมด^๔ ทางวัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ จึงมีการพัฒนาไปเรื่อยๆ ตามสถานภาพ และได้มีการปรับปรุงวัดและมีการพัฒนาตามความเหมาะสมให้เข้ากับยุคสมัย แต่ยังคงสภาพเดิมที่เก่าแก่ไว้ให้เห็นเป็นอย่างเดิม^๕ เนื่องด้วยวัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวจึงมีการพัฒนาวัดอยู่ตลอดเวลาอย่างต่อเนื่องโดยเก็บสถานที่สำคัญไว้ และได้ปรับปรุงและพัฒนาและจัดการให้เหมาะสมตามสถานที่ และยังคงรักษาสภาพให้คงอยู่ไว้ที่เดิม แม้ว่าจะเก่าแก่แล้วให้เหมือนเดิม และเป็นไปตามหน้าที่ของกรมศาสนาต่อไป^๖วัดกับการท่องเที่ยว เป็นสิ่งที่เดินคู่กันสำหรับสังคมในปัจจุบันกล่าว ด้วยเหตุที่ว่าวัดเป็นที่รวบรวมศิลปวัฒนธรรมตลอดจนพุทธศิลป์ที่สวยงามและมีคุณค่า ทำให้วัดกลายเป็นสถานที่เรียนรู้และศึกษาของสิ่งต่างๆ ภายในวัด เพื่อทำให้วัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรมต่อไป และที่สำคัญสามารถสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนบริเวณวัด และประเทศต่อไป แต่การพัฒนาวัดให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว นั้น เราต้องไม่ลืมแก่นแท้ของความเป็นวัดในพระพุทธศาสนา^๗

สรุปผลการสัมภาษณ์ด้านการพัฒนาศาสนสถาน ในการพัฒนาควรให้เป็นสถานที่ร่มรื่นกับผู้คน เหมาะแก่การท่องเที่ยว มีการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ เกี่ยวกับสภาพต่างๆ ภายในวัด มีจัดสรรสำหรับขายสินค้าให้เป็นสัดส่วนที่เหมาะสมสะดวก ส่วนในการซื้อหาและเรียบร้อยแยกตามตัวสินค้าไม่ปะปนกัน ด้วยเหตุผลว่า วัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวจึงมีการพัฒนาวัดอยู่ตลอดเวลาอย่างต่อเนื่องโดยเก็บสถานที่สำคัญไว้

๒. ด้านการพัฒนาศาสนบุคคลหรือบุคลากรในวัด

ภายในวัดในการที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว นั้น ภายในวัดจะต้องสะอาด มีการจัดสถานที่ให้ร่มรื่น เงียบสงบ เหมาะแก่การปฏิบัติธรรมและเหมาะกับการท่องเที่ยวด้วยไปในตัว และต้องมีการจัดสถานที่ในการที่จะรองรับ สำหรับประชาชนที่ต้องการฝึกทำสมาธิ ในการที่จะทำจิตใจให้

^๓สัมภาษณ์ นายสนธยา เสนเอี่ยม, ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี, ๗ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^๔สัมภาษณ์ นายบุญชู จันทร์สุวรรณ, นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี, ๕ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^๕สัมภาษณ์ พระศรีปริยัติโกศล (ปรีชา มหาบุญโณ), รองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, ๘ กันยายน ๒๕๕๗.

^๖สัมภาษณ์ นายสุดยอด คำดี, ไวยาวัจกรวัดป่าเลไลยก์, ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๗.

^๗สัมภาษณ์ พระเทพสุวรรณโมลี (สอึ้ง สิริโนโท), เจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๗.

ผ่องใส และสงบไปในตัวด้วย^๘ มีการซ่อมแซมในแต่ละครั้งโดยจะทำเรื่องผ่านกรมศาสนา แต่ก็ไม่ได้มีงบ
 นอนใจว่าจะไม่ทำแต่ต้องรอให้ทางวัดพร้อม เนื่องจากวัดป่าเป็นสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ จึงมีการพัฒนา
 อยู่ตลอดเวลา^๙ มีการดำเนินการจัดสร้างโบสถ์ใหม่ให้เสร็จแล้ว โดยเร็วเพื่อที่จะได้มีสิ่งที่จะมาดึงดูด
 นักท่องเที่ยวอีกสถานที่หนึ่ง ให้นักท่องเที่ยวนั้น เข้ามาเยี่ยมชมและเข้ามาสักการบูชา ทำให้มีรายได้
 เพิ่มขึ้นมาอีกเท่าหนึ่ง^{๑๐} ควรทำการปรับปรุงและบูรณะสิ่งก่อสร้างให้เสร็จแล้วลุล่วงไปในทางที่ดีให้
 ที่สุด และมีการจัดสรรเกี่ยวกับภูมิทัศน์ในวัดให้สะดวกและเรียบร้อย จัดให้มีการเดินทางรถยนต์ให้มี
 สภาพที่คล่องมากยิ่งขึ้น มีการจัดสรรที่จอดรถให้ดีขึ้น^{๑๑} ควรมีการจัดสรรรูปแบบในการพัฒนาให้
 เป็นไปตามแบบแผนดังนี้ คือ มีการพัฒนาเป็นระบบตามแผนใน เขตพุทธาวาส, เขตประชาสงเคราะห์
 เขตในที่อยู่สถานการศึกษา และเขตในโบราณสถาน โดยมีการแบ่งเขตพื้นที่ให้ผู้ดูแลและรับผิดชอบ
 พัฒนาพื้นที่นั้นๆ ในรูปแบบภูมิทัศน์ มีการจัดแหล่งในการเรียนรู้ และมีศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ^{๑๒}ทาง
 วัดได้มีการดูแลและบูรณะอย่างต่อเนื่อง และศาสนสถานบางชิ้นบางอย่างที่ได้ซ่อมแซมได้นั้น ทางวัด
 ได้มีการพัฒนาซ่อมแซมให้ดีขึ้น แต่บางอย่างไม่สามารถที่จะซ่อมแซมได้ก็ให้อนุรักษ์เป็นโบราณสถาน
 อย่างต่อเนื่อง^{๑๓}เป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชนในสังคม ทำให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาใน
 พระพุทธศาสนา ทำให้เกิดศิลปกรรมต่างๆ ภายใน ซึ่งศิลปกรรมเหล่านี้เกิดขึ้นจากจินตนาการของ
 ศิลปินในพระพุทธศาสนา ที่มีความศรัทธาในการสร้างสรรค์ ทำให้เกิดสถาปัตยกรรม และพุทธศิลป์ที่
 งดงาม อันเป็นเสมือนสัญลักษณ์แสดงถึงความเจริญ และอารยธรรมของคนในสังคม สิ่งต่างๆ ภายใน
 วัดจึงเป็นมรดกที่ล้ำค่าทางวัฒนธรรม ที่มีผลต่อวิถีชีวิตของพุทธศาสนิกชนไทยมาโดยตลอด^{๑๔}

สรุปผลการสัมภาษณ์ด้านการพัฒนาศาสนบุคคลหรือบุคลากรในวัด ในการที่จะ
 พัฒนาการพัฒนาศาสนบุคคลหรือบุคลากรในวัด จะต้องมีความแนวทางในการพัฒนานั้นดินั้น วัดจะต้อง
 สะอาด มีการจัดสถานที่ให้ร่มรื่น เงียบสงบ เหมาะแก่การปฏิบัติธรรมและเหมาะกับการท่องเที่ยวด้วย
 ไปในตัว ที่สำคัญต้องมีการทำการปรับปรุงและบูรณะสิ่งก่อสร้าง มีการจัดสรรเกี่ยวกับภูมิทัศน์ในวัด
 ให้สะดวก และศาสนสถานบางชิ้นบางอย่างที่ได้ซ่อมแซมได้นั้น ต้องมีการพัฒนาซ่อมแซมให้ดีขึ้น

๓. ด้านการพัฒนากิจการภายในวัด

บุคลากรที่ดี ควรมีการทำตัวเองให้มีความสะอาด ไม่สกปรก ไม่มีกลิ่นเหม็น กลิ่นตัว เสื้อผ้า
 นั้นต้องสะอาดด้วย และแต่งตัวให้เรียบร้อย เป็นคนที่พูดไพเราะ และเป็นประโยชน์แก่การทำงานอีก

^๘สัมภาษณ์ นายประยูธ โอสรีกุล, อ้างแล้ว.

^๙สัมภาษณ์ นายสุดยอด คำดี, อ้างแล้ว.

^{๑๐}สัมภาษณ์ นายบุญชู จันทร์สุวรรณ, อ้างแล้ว.

^{๑๑}สัมภาษณ์ พระครูศรีธรรมศาสตร์ (อรรถ มหาลาโภ), อ้างแล้ว.

^{๑๒}สัมภาษณ์ นายสนธยา เสนเอี่ยม, อ้างแล้ว.

^{๑๓}สัมภาษณ์ พระศรีปริยัติโกศล (ปรีชา มหาปญโญ), อ้างแล้ว.

^{๑๔}สัมภาษณ์ พระเทพสุวรรณโมลี (สอั้ง สิรินนโท), อ้างแล้ว.

ด้วย ยกตัวอย่าง เช่น ถ้ามีคนมาถามอะไรก็ต้องมีความรู้และตอบได้เกือบทุกเรื่องที่มีผู้มาถาม และมีมารยาทที่ดี มีอัธยาศัยที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส ดุมีเสน่ห์ พูดจามีหางเสียง^{๑๕}บุคลากรที่ทำหน้าที่ในการบริหารวัดนั้น จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับวัดพอสมควร เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการบอกอธิบายเรื่องราวต่างๆ ภายในวัด เช่น ประวัติความเป็นมาของสถานที่ภายในวัด ลำดับของเจ้าอาวาสที่ผ่านมาแต่องค์แล้วใน อดีต จนถึง ปัจจุบัน และที่สำคัญภายในวัด พระต้องมีความรู้ในการที่จะสนทนาธรรมเบื้องต้นแก่ผู้ที่มาท่องเที่ยววัด และญาติโยมทั่วไปได้ด้วย^{๑๖}มีการใช้หลักการบริหารจัดการพระภิกษุและสามเณร เช่น ให้พระภิกษุทำหน้าที่ในการรับเทศน์ธรรมะ และบริหารตามจุดต่างๆ เช่น จุดเครื่องสังฆทาน จุดเชิยมน้ำ และจุดไถ่ชีวิตโค-กระบือ เป็นต้น และมีลูกศิษย์วัดคอยบริหารตามจุดต่างๆ เป็นจุดๆ ไป มีเจ้าหน้าที่ หรือผู้อาสาในการท่องเที่ยวคอยบอก พร้อมกับอธิบายเกี่ยวกับภายในตัววัด และจัดให้มีผู้ร่วมประกอบการในการค้า-ขายของระลึกเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สนใจ^{๑๗} มีการจัดให้เจ้าหน้าที่ไปบริหารตามจุดต่างๆ เป็นจุดๆ ไป และให้เจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ หรือผู้อาสาในการท่องเที่ยวคอยบอก พร้อมกับอธิบายไปด้วย มีการจัดกิจกรรมต่างๆ เสริมและกิจกรรมที่จัดภายในวัดต้องเป็นประโยชน์ด้วย^{๑๘} ทำการจัดอบรมเจ้าหน้าที่และพนักงานในส่วนต่างๆ ให้เข้าทำงานในหน้าที่ของแต่ละคน และจัดให้มีการถือปฏิบัติไปในทางเดียวกัน และควรจะต้องปลูกสร้างจิตสำนึกว่าเราทำงานในหน้าที่ของการบริการ ควรจะมีวุฒิภาวะทางอารมณ์และการปรับบุคลิกให้ดีกว่าปกติ^{๑๙}มีการคัดเลือกบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ที่จะมาทำงานในวัดก่อนว่ามีความรับผิดชอบในงานและหน้าที่ที่รับผิดชอบด้วยความเต็มใจและรักในงานบริการ มีการจัดอบรมเกี่ยวกับภาระงานของแต่ละหน้าที่ให้มีความเข้าใจสอดคล้องไปในทางเดียวกัน และมีระเบียบแบบไปในทางเดียวกัน และมุ่งมั่นตั้งใจที่จะพัฒนาวัดให้มีความเจริญก้าวหน้า^{๒๐} บทบาทของวัดและพระสงฆ์ ควรเป็นไปในรูปแบบของการส่งเสริมและการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมทางด้านจิตใจของพุทธศาสนิกชนและนักท่องเที่ยว โดยผ่านศิลปกรรม พุทธศิลป์ และกิจกรรมต่างๆ ที่ทางวัดจัดขึ้น ส่วนบทบาทของพระสงฆ์สำหรับการพัฒนาวัดให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว คือ ส่งเสริมและเผยแพร่พระพุทธศาสนาแก่นักท่องเที่ยวทั้งทางตรง และทางอ้อม เพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้ซึมซับถึงหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา ตลอดจนพระสงฆ์ควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี^{๒๑}

^{๑๕}สัมภาษณ์ นายสุดยอด คำดี, อ้างแล้ว.

^{๑๖}สัมภาษณ์ นายประยูร โอสรธิกุล, อ้างแล้ว.

^{๑๗}สัมภาษณ์ นายสนธยา เสนเอี่ยม, อ้างแล้ว.

^{๑๘}สัมภาษณ์ พระศรีปริยัติโกศล (ปรีชา มหาบุญโณ), อ้างแล้ว.

^{๑๙}สัมภาษณ์ พระครูศรีอรรถศาสตร์ (อรรถ มหาตฺโต), อ้างแล้ว.

^{๒๐}สัมภาษณ์ นายบุญชู จันทร์สุวรรณ, อ้างแล้ว.

^{๒๑}สัมภาษณ์ พระเทพสุวรรณโมลี (สอิ่ง สิรินนฺโท), อ้างแล้ว.

สรุปผลการสัมภาษณ์ด้านการพัฒนากิจกรรมภายในวัด แนวทางในการพัฒนากิจกรรมภายในวัดนั้น ควรเริ่มจากบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการบริหารวัดนั้น จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับวัด นอกจากนี้มีการจัดให้เจ้าหน้าที่ไปบริหารตามจุดต่างๆ เป็นจุดๆ ไป และให้เจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ หรือผู้อาสาในการท่องเที่ยวคอยบอก พร้อมกับอธิบายไปด้วย และบทบาทของวัดและพระสงฆ์ ควรเป็นไปในรูปแบบของการส่งเสริมและการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมทางด้านจิตใจของพุทธศาสนิกชนและนักท่องเที่ยว

๔. ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

การจัดกิจกรรมประจำวัน เช่น การไหว้พระและสักการบูชา การถวายสังฆทาน การสนทนาธรรมและการเจริญภาวนา จุดในการจัดกิจกรรมเกี่ยวศูนย์การเรียนรู้ ทำให้กิจกรรมมีความน่าสนใจ จัดกิจกรรมในโอกาสสำคัญต่างๆ เช่น การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา กิจกรรมที่ร่วมมือกับองค์กรอื่นๆ และกิจกรรมเกี่ยวกับพุทธมงคล^{๒๒}ควรมีการเสริมกิจกรรมในการจัดการทำบุญ และตักบาตรเทโว และจัดให้มีการเวียนเทียน และการเทศน์ธรรมะในวันสำคัญ มีการวางแผนการจัดการในการที่จะส่งเสริมคนที่จะมาท่องเที่ยววัดให้รู้จักการปฏิบัติธรรมในวันสำคัญต่างๆ^{๒๓} มีการจัดการอบรมในการสอนเกี่ยวกับหลักธรรม และมีการรับบวชสามเณรในภาคฤดูร้อนอาจจะจัดการอบรมเป็นเดือนหรือ สัปดาห์เดียวก็ได้ หรืออีกอย่างหนึ่งคือ มีการจัดประกวดการสวดมนต์ทำนองสรนาะกับนักเรียน และมีการจัดประกวดในการแห่เทียนเข้าพรรษา^{๒๔} มีการทำบุญเททองหล่อหลวงพ่อสมเด็จพุฒาจารย์โตทุกปี และได้แนะนำเชิญชวนผู้ที่มาทำบุญหลายช่องทาง เช่น หนังสือพิมพ์, เว็บไซต์ และหนังสือพระต่างๆ^{๒๕} มีการสนับสนุนให้วัดดำเนินการปรับปรุงสถานที่จอดรถภายในวัดให้สะดวกยิ่งขึ้น โดยการลาดยางในบริเวณด้านหน้าศาลาสมเด็จพระนเรศวรให้เรียบร้อย ไม่แฉะและสะอาดเรียบร้อยมากยิ่งขึ้น มีการแยกร้านค้าของฝากต่างๆ ออกจากกัน เป็นสัดส่วนมากยิ่งขึ้น^{๒๖} กิจกรรมต่างๆ ที่ทางวัดจัดขึ้น ถือเป็นสิ่งสำคัญที่สามารถช่วยเผยแพร่วัฒนธรรมให้กับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มากกว่า ๘๐ เปอร์เซ็นต์ มาวัดมิใช่เพียงเพื่อการทำบุญเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่มาวัดเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ หรือร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางวัดได้จัดขึ้น หากวัดสามารถจัดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่นักท่องเที่ยวได้ โดยเป็นกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสถึงเอกลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ ในพระพุทธศาสนา จะเป็นการช่วยเผยแพร่วัฒนธรรมพระพุทธศาสนาได้อีกทางหนึ่ง ดังเช่นที่ วัดป่าเลไลยก์

^{๒๒}สัมภาษณ์ นายสนธยา เสนเอี่ยม, อ้างแล้ว.

^{๒๓}สัมภาษณ์ พระครูศรีอรรถศาสตร์ (อรรถ มหาคตโต), อ้างแล้ว.

^{๒๔}สัมภาษณ์ นายประยูร โอสรีกุล, อ้างแล้ว.

^{๒๕}สัมภาษณ์ พระศรีปริยัติโกศล (ปริชา มหาปญโญ), อ้างแล้ว.

^{๒๖}สัมภาษณ์ นายบุญชู จันทร์สุวรรณ, อ้างแล้ว.

วรวิหาร มีกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา รวมถึงกิจกรรมตามประเพณีของจังหวัดสุพรรณบุรี เช่น แห่เทียนพรรษา สงกรานต์ เป็นต้น^{๒๗}

สรุปผลการสัมภาษณ์ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม สำหรับแนวทางในการพัฒนานั้น ต้องมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา กิจกรรมที่ร่วมมือกับองค์กรอื่นๆ และกิจกรรมเกี่ยวกับพุทธมงคล ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สามารถช่วยเผยแพร่พุทธศาสนาให้กับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวได้ และนอกจากนี้มีการวางแผนการจัดการในการที่จะส่งเสริมคนที่จะมาท่องเที่ยววัดให้รู้จักการปฏิบัติธรรมในวันสำคัญต่างๆ

๕. ภาพรวมเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

ในวัดป่ามีการปรับปรุงสภาพพื้นที่โดยรอบพระวิหารและรอบๆ วัดให้น่าอยู่และน่าท่องเที่ยวอยู่เสมอ เช่น ทำถนนหน้าศาลา ให้ญาติธรรม ได้จอดรถได้อย่างสะดวกสบาย และได้มีการขยายพื้นที่ทางด้านในของวัด เพื่อจะได้หาที่จอดรถ เมื่อมีงานยังการเทปูนตรงหลังพระอุโบสถให้เป็นพื้นเดียวกันเพื่อไม่ให้พื้นมันแฉะ^{๒๘} ในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับการพัฒนาวัดนั้น ควรมีการพัฒนาภายในตัววัดให้มีความร่มรื่น มีความเขียวพร้อมทั้งในเรื่องความปลอดภัยเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้ที่จะมาท่องเที่ยว รวมไปถึงแหล่งที่จอดรถ ควรจัดไว้ให้เป็นที่เป็นทางเป็นระเบียบเรียบร้อย มีที่จอดรถให้เป็นสัดส่วน และต้องสะดวกสบายด้วย^{๒๙} มีสื่อโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ผ่านสิ่งต่างๆ และให้หน่วยงานราชการต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องช่วยกันกระจายข่าวและ โฆษณาประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทำทั้งในตัวจังหวัด และนอกจังหวัด ได้รับทราบข่าวสารและความเป็นแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ให้รู้ไม่ว่าจะผ่านสื่อทางวิทยุ โทรทัศน์รายการต่างๆ และทางสำนักงานท่องเที่ยวต้องช่วย และประสานงานร่วมมือกันอย่างเหนียวแน่น มีสื่อสิ่งพิมพ์ เป็นวารสารของจังหวัดและส่งไปยังหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัดที่ใกล้เคียง^{๓๐} มีการดำเนินงานไปตามแผนการของวัด พัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวให้สงบ ร่มเย็น จัดเป็นจุดสนใจให้นักท่องเที่ยวเป็นที่น่าสนใจ อาจจะมีการเตรียมการมาบ้าง หรือจัดเตรียมไว้ก่อนจัดสถานที่และบริการที่จอดรถ และบริการจุดที่ให้ความสะดวกสบายกับนักท่องเที่ยว สามารถเสริมกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมได้ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้พักผ่อนหย่อนใจ^{๓๑} ควรมีการปรับปรุงทัศนียภาพให้มีความสะดวกและเรียบร้อยยิ่งขึ้นอีก มีการดำเนินการจัดทำความสะอาดเกี่ยวกับอาคารสถานที่เพื่อความสะดวก และเพียงพอับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มาพักผ่อนและผ่อนคลายภายในวัดด้วย^{๓๒} ทางวัดได้มีการปรับปรุงพื้นที่รอบๆ วัดอยู่ตลอดเวลา และได้ขยายพื้นที่ออกไปอีกเพื่อความสะดวกของผู้ที่มาทำบุญ และได้สร้างพระอุโบสถหลังใหม่แทนหลังเก่าซึ่งเล็ก และเริ่มที่จะทูลุทโธม

^{๒๗}สัมภาษณ์ พระเทพสุวรรณโมลี (สอั้ง สิรินนฺโท), อ้างแล้ว.

^{๒๘}สัมภาษณ์ นายสุตยอด คำดี, อ้างแล้ว.

^{๒๙}สัมภาษณ์ นายประยูธ โอสีธิกุล, อ้างแล้ว.

^{๓๐}สัมภาษณ์ นายบุญชู จันทร์สุวรรณ, อ้างแล้ว.

^{๓๑}สัมภาษณ์ นายสนธิยา เสนเอี่ยม, อ้างแล้ว.

^{๓๒}สัมภาษณ์ พระครูศรีอรรถศาสตร์ (อรรถ มหาคตฺโต), อ้างแล้ว.

ไปมาแล้ว^{๓๓}การจัดการวัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวต่างๆ เดินทางมาท่องเที่ยววัด ซึ่งมีการใช้ทรัพยากรสาธารณูปโภค ทำให้สิ่งแวดล้อมบริเวณวัดเสื่อมโทรมลงได้ ไม่ว่าจะเป็น ชยะที่เกิดจากการบริโภคของนักท่องเที่ยวต่างๆ ห้องน้ำที่มีจำนวนจำกัด แต่ต้องรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากศาสนสถานที่มีความเสื่อมโทรมลงจากการรองรับนักท่องเที่ยวในคราวละมากๆ^{๓๔}

สรุปผลการสัมภาษณ์โดยภาพรวม ข้อเสนอแนะคือ ในวัดควรมีการปรับสภาพพื้นที่โดยรอบพระวิหารและรอบๆ วัดให้น่าอยู่และน่าท่องเที่ยวอยู่เสมอ มีการดำเนินงานไปตามแผนการของวัด พัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวให้สงบ ร่มเย็น จัดเป็นจุดสนใจให้นักท่องเที่ยวเป็นที่น่าสนใจ มีการดำเนินการจัดทำความสะอาดเกี่ยวกับอาคารสถานที่ เพื่อความสะอาด และนอกจากนี้มีส่วนเกี่ยวข้องช่วยกันกระจายข่าวและ โฆษณาประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทำทั้งในตัวจังหวัด และนอกจังหวัด ได้รับทราบข่าวสารและความเป็นแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ

๖. บทสรุปในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

ควรมีการจัดนโยบายที่สอดคล้องกับงานที่บริหารและจัดเตรียมไว้ก่อน จัดสถานที่และบริการที่จอดรถ และบริการจุดที่ให้ความสะดวกสบาย และนอกจากนี้ควรมีการใช้จุดที่เสริมในการเรียนรู้เกี่ยวกับกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา มีการพัฒนาพื้นที่ในแบบต่างๆ มีการจัดแหล่งในการเรียนรู้เพื่อเพิ่มความรู้ให้กับนักท่องเที่ยว และมีเจ้าหน้าที่ หรือผู้อาสาในการท่องเที่ยวคอยบอก รายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับตัววัด^{๓๕} ภายวัดจะน่าอยู่ น่าท่องเที่ยว ในตัวสถานที่นั้น ควรมีจะต้องมีความสงบ ร่มเย็น เหมาะกับการให้ผู้ที่มาท่องเที่ยวทุกเพศ และทุกวัย มีที่จอดรถดี มีห้องสุขาถูกสุขอนามัย มีการทำความสะอาดอยู่ตลอดเวลา และภายในตัวสถานที่ของวัดจะต้องมีที่ให้ความรู้ หรือมีมุมความรู้ ให้ได้อ่านและค้นคว้าอยู่พอสมควร จะต้องมีย่านค้า หรือแหล่งขายของ สำหรับนักท่องเที่ยว มีการจัดโซนต่างๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้มาซื้อของ^{๓๖} วัดป่าเลไลยก์เป็นวัดเก่าแก่ที่คู่บ้านคู่เมืองมาช้านาน และมีพระพุทธรูปที่ศักดิ์ ที่มีประชาชนเข้ามากราบไหว้ อย่างไม่ขาดสาย และยังเป็นวัดท่องเที่ยวที่มีคนต่างชาติ เข้ามาดูชมความสวยงาม และยังมีบ้านขุนช้างขุนแผน ที่เป็นตำนานแห่งเมืองสุพรรณบุรี เรื่องราวที่มีมากมาย ภายในวัด^{๓๗} ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธนอกของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี นั้นเราได้ดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และดำเนินการต่อไปอย่างเต็มความสามารถ^{๓๘}มีการดำเนินการและจัดการปรับปรุงภูมิทัศน์ต่างๆ ภายในวัดให้สำเร็จเรียบร้อยและพร้อมกับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาท่องเที่ยว

^{๓๓}สัมภาษณ์ พระศรีปริยัติโกศล (ปรีชา มหาปณฺโณ), อ้างแล้ว.

^{๓๔}สัมภาษณ์ พระเทพสุวรรณโมลี (สอิ่ง สิรินนฺโท), อ้างแล้ว.

^{๓๕}สัมภาษณ์ นายสนธยา เสนเอี่ยม, อ้างแล้ว.

^{๓๖}สัมภาษณ์ นายประยูร โอสรีกุล, อ้างแล้ว.

^{๓๗}สัมภาษณ์ นายสุดยอด คำดี, อ้างแล้ว.

^{๓๘}สัมภาษณ์ นายบุญชู จันทร์สุวรรณ, อ้างแล้ว.

ภายในวัดมากมายอย่างต่อเนื่อง^{๓๙}วัดป่าฯ เป็นวัดที่เก่าแก่อยู่คู่บ้านคู่มืองมานาน และมีพระพุทธรูปที่ศักดิ์สิทธิ์ จึงไม่ต้องพัฒนาอะไรมาก เพราะเป็นโบสถ์อยู่แล้ว แต่สิ่งที่จะพัฒนาก็คือ บุคลากรและภูมิทัศน์สภาพแวดล้อมต่างๆ ภายในวัดให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น^{๔๐}วัดควรเป็นสถานที่แห่งการเรียนรู้ในหลักธรรมคำสอนต่างๆ ของพระพุทธศาสนา รวมไปถึงสถานที่รวบรวมศิลปกรรม พุทธศิลป์ต่างๆ ที่มีคุณค่า อีกทั้งวัดยังเป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชนชาวไทย เป็นต้น หากทำให้วัดได้กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยว ควรคำนึงถึงผลกระทบต่างๆ ที่จะตามมา โดยการศึกษาถึงผลดีและผลเสียอย่างจริงจัง ดังที่กล่าวมาแล้ว เพื่อนำผลที่ได้มาใช้เป็นหลักในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาสิ่งต่างๆ ภายในวัด โดยต้องคงเอกลักษณ์และบทบาทของวัดเอาไว้เพื่อ พุทธศาสนิกชนชาวไทย และเป็นการสืบต่อของพระพุทธศาสนาเพื่อชนรุ่นหลังต่อไป^{๔๑}

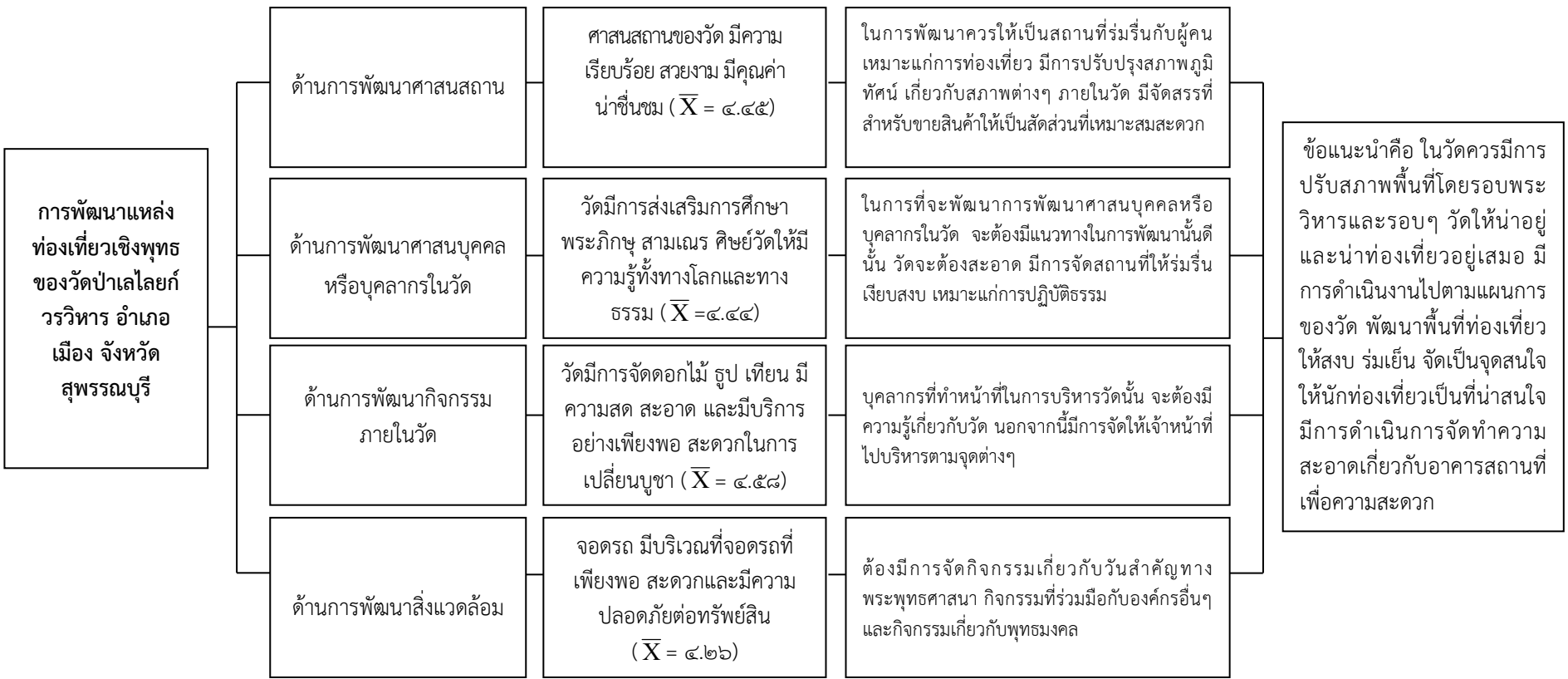
สรุปผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับบทสรุปการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี การบริหารวัดนั้นจะต้องมีการจัดนโยบายที่สอดคล้องกับงานที่บริหารและจัดเตรียมไว้ก่อน จัดสถานที่และบริการที่จอดรถ และบริการจุดที่ให้ความสะดวกสบาย ซึ่งการบริหารจัดการวัดควรจัดให้เป็นแหล่งแห่งการเรียนรู้ในหลักธรรมคำสอนต่างๆ และนอกจากนี้ควรมีการใช้จุดที่เสริมในการเรียนรู้เกี่ยวกับกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพื่อนำผลที่ได้มาใช้เป็นหลักในการปรับปรุง และพัฒนาต่อไปให้ดีขึ้น และเป็นเอกลักษณ์ให้คนรุ่นหลังและชาวพุทธศาสนิกชนได้ชื่นชมไว้สืบต่อไป

^{๓๙}สัมภาษณ์ พระครูศรีอรรถศาสตร์ (อรรถ มหาคุโณ), อ้างแล้ว.

^{๔๐}สัมภาษณ์ พระศรีปริยัติโกศล (ปรีชา มหาปณฺโณ), อ้างแล้ว.

^{๔๑}สัมภาษณ์ พระเทพสุวรรณโมลี (สอึ้ง สิรินนฺโท), อ้างแล้ว.

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

แผนภาพที่ ๔.๑ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๑ ในการสรุปองค์ความรู้ของการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและลงพื้นที่ในการรวบรวมข้อมูลเอกสาร โดยสรุปองค์ความรู้ได้ดังต่อไปนี้

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจาก ประชาชนที่มาท่องเที่ยววัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๔๐๐ คน ใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ด้วยวิธีการประมาณเมื่อไม่ทราบจำนวนประชากรโดยใช้วิธีการกลูแคนส์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปรของวิธีการพัฒนาการท่องเที่ยวทั้ง ๔ ด้าน ประกอบ ด้านการพัฒนาศาสนสถาน ศาสนสถานของวัด มีความเรียบร้อย สวยงาม มีคุณค่า น่าชื่นชม ($\bar{X} = ๔.๔๕$) ด้านการพัฒนาศาสนบุคคลหรือบุคลากรในวัด วัดมีการส่งเสริมการศึกษาพระภิกษุ สามเณร ศิษย์วัดให้มีความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม ($\bar{X} = ๔.๔๔$) ด้านการพัฒนากิจกรรมภายในวัด วัดมีการจัดดอกไม้ ธูป เทียน มีความสด สะอาด และมีบริการอย่างเพียงพอ สะดวกในการเปลี่ยนบูชา ($\bar{X} = ๔.๕๘$) และด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม จอดรถ มีบริเวณที่จอดรถที่เพียงพอ สะดวกและมีความปลอดภัยต่อทรัพย์สิน ($\bar{X} = ๔.๖๖$) โดยภาพรวมของ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๐๓$) ปัญหาและอุปสรรคโดยภาพรวม ได้แก่ การจัดสถานที่รับศรัทธา มีพื้นที่ในการจัดสถานที่อยู่บางส่วน มีความถี่จำนวน ๓๕ คน รองลงมา คือ ศาสนสถาน ลานวัด มีการทำกิจกรรมเกี่ยวกับทางพระพุทธศาสนาและแหล่งท่องเที่ยวภายในวัดอยู่พอใช้ มีความถี่จำนวน ๓๑ คน และน้อยที่สุด เจ้าหน้าที่ของทางวัดให้ข้อมูลและความรู้อยู่พอใช้ มีความถี่จำนวน ๑ คน และข้อเสนอแนะ ทางวัดควรมีการเพิ่ม และขยายในการจัดสถานที่รับศรัทธา ให้มีเพิ่มขึ้นอย่างพองาม มีความถี่จำนวน ๓๑ คน รองลงมา คือ ทางร้านค้า และร้านขายสินค้าของทางวัด ควรจัดหาสินค้าเพิ่ม หรือบริการให้เป็นอย่างดี เพื่อโปรโมทและหานักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น มีความถี่จำนวน ๒๔ คน และน้อยที่สุด ภายในศาสนสถาน ควรมีการตรวจสอบและปรับปรุงตามสถานการณ์ มีความถี่จำนวน ๒ คน และการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้านการพัฒนาศาสนสถาน ในการพัฒนาควรให้เป็นสถานที่ร่มรื่นกับผู้คน เหมาะแก่การท่องเที่ยว มีการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ เกี่ยวกับสภาพต่างๆ ภายในวัด มีจัดสรรที่สำหรับขายสินค้าให้เป็นสัดส่วนที่เหมาะสมสะดวก ด้านการพัฒนาศาสนบุคคลหรือบุคลากรในวัด ในการที่จะพัฒนาการพัฒนาศาสนบุคคลหรือบุคลากรในวัด จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับงานพัฒนานั้นๆ วัดจะต้องสะอาด มีการจัดสถานที่ให้ร่มรื่น เงียบสงบ เหมาะแก่การปฏิบัติธรรม ด้านการพัฒนากิจกรรมภายในวัด บุคลากรที่ทำหน้าที่ในการบริหารวัดนั้น จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับวัด นอกจากนี้มีการจัดให้เจ้าหน้าที่ไปบริหารตามจุดต่างๆ ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ต้องมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา กิจกรรมที่ร่วมมือกับองค์กรอื่นๆ และกิจกรรมเกี่ยวกับพุทธมงคล